

INSTYTUT
NA RZECZ
EKOROZWOJU

pole dialogu

REKOMENDACJE SPOŁECZNE

Przygotowane w ramach
cyklu 4 spotkań energetycznej narady obywatelskiej
„Włącz się Kociewie”
w gminie Starogard Gdański

Czerwiec 2015

Projekt „Włącz się Kociewie! Energetyczne narady obywatelskie na Pomorzu”
realizowany przez Instytut na Rzecz Ekorozwoju w partnerstwie z Fundacją Pole Dialogu
w ramach programu Obywatele dla Demokracji finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG

LISTA REKOMENDACJI SPOŁECZNYCH – GMINA STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 1: USPRAWNIENIE KOMUNIKACJI Z MIESZKAŃCAMI

Rekomendacja nr 2: AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

Rekomendacja nr 3: ROZWÓJ MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Rekomendacja nr 4: ROZWÓJ LOKALNEJ TURYSTYKI

Rekomendacja nr 5: ZATRZYMANIE MŁODYCH OSÓB NA WSI

Rekomendacja nr 6: AKTYWIZACJA I ROZWÓJ WSI

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 1: USPRAWNIENIE KOMUNIKACJI Z MIESZKAŃCAMI

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

Komunikacja jest jedną z podstaw budowania zaufania społecznego i aktywizacji obywateli, a brak lub zaburzenia komunikacji pomiędzy mieszkańcami a Urzędem Gminy (w obydwie strony) powoduje obniżenie zaangażowania społecznego oraz osłabia współpracę pomiędzy mieszkańcami i samorządem.

Treść rekomendacji społecznej

Usprawnienie komunikacji z mieszkańcami, a w tym: łatwy dostęp do aktualnych informacji, biuletyn, aktualna i sprawnie działająca strona internetowa.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 1: USPRAWNIEŃ KOMUNIKACJI Z MIESZKAŃCAMI

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Poprawić komunikację z mieszkańcami wsi. – Zachęcać mieszkańców do działania, m.in. poprzez informacje o funduszach, technologiach (np. OZE). – Ułatwić dostęp do pełnych, rzetelnych, aktualnych i ważnych dla mieszkańców informacji na tematy gminy.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – radni, sołtysi (i inne osoby reprezentujące mieszkańców), – wójt.
JAK? <i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji: – Zmienić stronę internetową na czytelną, aktualizowaną systematycznie, korzystając z dobrze funkcjonujących wzorców w innych gminach. Zatrudnić w Urzędzie osobę odpowiedzialną za stronę internetową: technicznie i merytorycznie (częste aktualizacje). – Uruchomić elektroniczne systemy informacyjne dla mieszkańców (na przykład SMS-y). – Organizować cykliczne spotkania z mieszkańcami w formie debat publicznych lub narad obywatelskich w sprawach ważnych i drażliwych w danej miejscowości. Inicjatorami zebrań wiejskich na tematy aktualne i ważne dla mieszkańców powinni być radni. – Rozpowszechniać informacje wśród mieszkańców korzystając z dostępnych środków komunikacji (plakaty, tablice ogłoszeń, ogłoszenia parafialne, ulotki). – Zorganizować szkolenia dla urzędników oraz radnych uświadamiające konieczność rzetelnego

	informowania mieszkańców. – Zwiększyć częstotliwość wydawania „Kurendy” (gazetki lokalnej); rozszerzyć zakres kolportażu o szkoły i przedszkola; zmienić jej charakter: dodać więcej informacji na temat planowanych (a nie jedynie zrealizowanych) działań urzędu i rady gminy. „Kurenda” powinna stać się informatorem dla przedsiębiorców, mieszkańców, rolników, turystów itd.
KIEDY? <i>(W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	Do końca roku 2015 oraz w każdym budżecie na kolejne lata powinny być zagwarantowane środki na spotkania (dialog społeczny) i systemy informatyczne oraz na rozwój „Kurendy”.
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Niechęć do zmian. Przeciwdziałanie: postulowanie radnych i obywatelska inicjatywa uchwałodawcza jako kolejny krok (w przypadku braku zainteresowania radnych), postulowanie zmian w budżecie.
INNE UWAGI	Nagrywanie audio lub video sesji Rady Gminy i zamieszczanie na stronie lub nagrania on-line w czasie trwania sesji Rady oraz posiedzeń komisji. Łatwy dostęp do informacji publicznej.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 2: AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

- Aby uniknąć przyszłych błędów i niepopularnych decyzji podjętych przez organy gminy.
- Aby uniknąć pretensji mieszkańców że decyzje podejmowane są bez pytania o zdanie obywateli.
- Dla zaspokojenia potrzeby organizacji pozarządowych i mieszkańców udziału w tworzeniu lokalnych polityk.

Treść rekomendacji społecznej

Aktywizacja mieszkańców, aby angażowali się obywatelsko w działania partycypacyjne związane z planowaniem przestrzennym oraz w kontrolę społeczną nad inwestycjami.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 2: AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Skutecznie informować, komunikować. – Proponować konsultacje społeczne. – Stworzyć regulamin konsultowania oraz inne skuteczne metody konsultacji. – Przekonać mieszkańców do prowadzenia konsultacji.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – urzędnicy, – mieszkańcy, – organizacje pozarządowe, społeczne, – radni, – sołtysi, – urbaniści, architekci.
JAK? <i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji: – Uchwalić w gminie regulamin konsultacji, który umożliwi mieszkańcom udział w tworzeniu lokalnych polityk. – Spotykać się z mieszkańcami w poszczególnych miejscowościach. – Przekonywać do partycypowania przez rzetelną i zrozumiałą organizację konsultacji. – Rozwijać w każdej wsi aktywności mieszkańców w oparciu o Fundusze Sołeckie jako narzędzie demokracji bezpośredniej. – Organizować szkolenia uświadamiające mieszkańcom jaki mogą mieć wpływ na ustalenia w planach miejscowych, a także szkolenia dotyczące przepisów prawnych oraz praw

	obywatelskich. – Tworzyć oddolnie rady projektów w miejscowościach, których dotyczy uchwalenie planu miejscowego.
KIEDY? <i>(W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	Wdrożenie natychmiastowe, następnie 10-letni proces konsultacji.
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Pomimo podjętych działań mieszkańcy pozostają nieaktywni (przeciwdziałanie to organizowanie konsultacji wraz z wydarzeniami szkolnymi, festynami, masowymi imprezami dla mieszkańców, zachęcanie dorosłych poprzez udział dzieci). – Brak zainteresowania w sprawie planów miejscowych (przeciwdziałanie to przedstawianie planowania przestrzennego w bardziej zrozumiały i dostępny graficznie sposób).
INNE UWAGI	

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 3: ROZWÓJ MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

- Żeby mieszkańcy mieli zatrudnienie, a gmina się rozwijała.
- Żeby zatrzymać młodzież.
- Żeby stworzyć warunki do rozwoju małych, mikro i średnich przedsiębiorstw.

Treść rekomendacji społecznej

- Więcej ludzi ma być aktywnych gospodarczo. Przez to, że będą działać lokalnie w gminie, są z nią bardziej związani. Tu planują swoje życie i przyszłość.
- Gmina się rozwija, a mieszkańcy swoją przyszłość wiążą z nią.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 3: ROZWÓJ MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Stworzyć odpowiedni klimat dla aktywności gospodarczej MSP. – Stworzyć odpowiednią infrastrukturę. – Oferować atrakcyjne ceny działek przemysłowych. – Promować działalności proekologiczną. – nacisk na wykorzystanie nowoczesnych technologii (prydomowe OZE). – warsztaty i pomoc merytoryczna dla nowych przedsiębiorców.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – Samorząd (radni, sołtysi), – Urząd Pracy, – proboszcz, – Lokalna Grupa Działania, – Ośrodek Doradztwa Rolniczego, – Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, – stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
JAK? <i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji: – Zbudowanie strategii rozwoju przedsiębiorczości w gminie wiejskiej Starogard Gdański i jej konsekwentna realizacja. – Podatki – system zachęcający do podejmowania się działań w ramach MSP, nakierowany na nowe firmy (np. spółdzielnie produkcyjne). Ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw proekologicznych i korzystających z OZE. – Nauka przedsiębiorczości od podstaw (szkoły, przedszkola), oraz szkolenia z przedsiębiorczości

	dla mieszkańców, w tym rolników. – Tworzenie forum porozumienia pomiędzy przedsiębiorcami. – Budowa kooperacji i ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnej.
KIEDY? <i>(W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	– Informowanie od zaraz. – Działania strategiczne – 2 kadencje.
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Spory pomiędzy grupami interesu. – Bardzo duży wpływ rynku globalnego na działalność i aktywność małych i średnich przedsiębiorstw. – Biurokracja, niechęć Państwa do małych i średnich przedsiębiorstw. – Brak wiedzy na temat ekonomii. – Brak wsparcia dla rozwoju pomysłów na małe i średnie przedsiębiorstwa.
INNE UWAGI	

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 4: ROZWÓJ LOKALNEJ TURYSTYKI

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

Dostrzegamy że obszar naszej gminy jest atrakcyjny przyrodniczo i historycznie. Można włączyć Kociewie do znanego w kraju regionu turystycznego. Warto więc inwestować w rozwój oparty o turystykę, jako uzupełnienie działalności rolniczej i gospodarczej.

Widzimy też że mamy liczne, piękne zakątki w gminie, które nie są znane i nie są wykorzystane do rozwoju turystyki i promocji gminy.

Treść rekomendacji społecznej

Wykorzystanie zalet krajobrazu, tradycji i historii regionu do rozwoju gminnej agroturystyki – jej infrastruktury i szerokiej oferty atrakcji dla turystów.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 4: ROZWÓJ LOKALNEJ TURYSTYKI

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Stworzyć wspólną, kompleksową ofertę turystyczną dla całego regionu Kociewia. – Prowadzić aktywną i przemyślaną promocję regionu aby przyciągnąć turystów na Kociewie. – Uzupełnić ofertę turystyczną o bazę rekreacyjną – dla kajakarzy, rowerzystów, turystów pieszych, konnych, wędkarzy, grzybiarzy... – Wzmocnić bazę noclegową i żywieniową (agroturystyka). – Wykorzystywać nie tylko zalety krajobrazu (np. atrakcyjne kąpieliska), ale także uwarunkowania historyczne i lokalne tradycje. – Promować Kociewie jako miejsce przyjazne turystom oraz lokalne produkty kociewskie. – Upowszechniać wśród mieszkańców i turystów wiedzę o miejscach i wydarzeniach historycznych.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – Samorząd gminy, – organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, LGD, organizacje młodzieżowe i społeczne (ZHP, KGW), – lokalny biznes, szczególnie usługi, – mieszkańcy (to oni będą oferowali usługi dla turystów), – szkoły (ośrodki edukacyjne), – kościół, związki kombatanatów, Lokalna Organizacja Turystyczna Kociewie.
JAK?	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji:

<i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	– Nawiązanie współpracy z sąsiadującymi gminami w celu przygotowania i promocji oferty turystycznej m.in. przez lokalne biura turystyczne, LOT, LGD. – Powołanie organizacji koordynującej wspólne działania – forum porozumienia dla promocji Kociewia. – Uzgadnianie wspólnych działań z udziałem mieszkańców – forma narady obywatelskiej. – Przygotowanie materiałów promocyjnych – kolportaż w punktach informacji turystycznej, w hotelach i gospodarstwach agroturystycznych. – Opracowanie materiałów promocyjnych na www i w druku – Stworzenie zakładki „Turystyka” na stronie Urzędu Gminy. – Rozbudowa sieci szlaków rowerowych, połączenie z istniejącymi szlakami w sąsiadujących gminach. – Dobre oznakowanie szlaków turystycznych i miejsc historycznych, wprowadzenie ich na mapy papierowe i elektroniczne (mobilne). – Zdobywanie środków na infrastrukturę i szkolenia z obsługi turystycznej. – Promocja regionu na targach turystycznych i w galeriach handlowych, przygotowanie filmu promocyjnego. – Organizowanie gier terenowych i wycieczek szkolnych o tematyce historycznej, które pozwolą poznać najważniejsze miejsca.
<i>KIEDY? (W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	– Plan promocji – w czasie tworzenia nowej strategii LGD – należy wpisać w plan działań, – szukanie i pozyskiwanie środków – na bieżąco, – niezwłoczne stworzenie katalogu miejsc ciekawych – przekazanie go szkołom organizacjom itp., – stworzenie zakładki na stronie internetowej – 6 miesięcy, – foldery promocyjne – 1 rok, – imprezy plenerowe – przygotowanie w ciągu roku, potem cyklicznie

	– promocja jako proces długotrwały – realizacja w ciągu 10 lat,
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Mała wiara ludzi w sukces → pokazanie dobrych przykładów, np. Kartuzy, gdzie ludzie uwierzyli, że mają co zaoferować. – Brak środków finansowych → konieczność traktowania promocji jako inwestycji (konieczne stałe finansowanie). – Występowanie niskiej emisji może zniechęcać turystów, którzy przyjeżdżają na świeże powietrze → trzeba informować i edukować mieszkańców o niskiej emisji, pokazywać że paląc śmieci szkodzą gospodarce gminy (i własnej kieszeni); wprowadzić ulgi podatkowe dla gospodarstw agroturystycznych, które korzystają z OZE.
INNE UWAGI	Ciągły brak współpracy samorządów i innych podmiotów na rzecz przyciągania turystów. Należy powtarzać, że jest to inwestycja, która opłaci się wszystkim.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 5: ZATRZYMANIE MŁODYCH OSÓB NA WSI

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

Ponieważ młodzi wyjeżdżają ze wsi, z kraju. Pojawia się aktualna i pilna potrzeba zatrzymania młodych osób na wsi, gdyż młódzież to jest postęp. Osoby starsze zostają same w gospodarstwach, rodziny są w oddaleniu i trudno jest pomagać sobie nawzajem. Aby gmina się rozwijała muszą być młodzi ludzie – nowe pokolenie wnosi nowe idee, wiedzę - „świeży powiew”.

Treść rekomendacji społecznej

Należy stworzyć w gminie warunki życia oraz możliwości rozwoju dla młodszych pokoleń, aby można było żyć i pracować w miejscu urodzenia i żeby procentowo było w gminie więcej młodych osób.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 5: ZATRZYMANIE MŁODYCH OSÓB NA WSI

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Wychowywać w rodzinie (wpajanie wartości małej ojczyzny). – Tworzyć udogodnienia dla młodych ludzi: dostęp do mieszkań, wspieranie małych przedsiębiorstw. – Tworzyć dogodne warunki młodym matkom pracującym (opieka nad dziećmi). – Zmienić sposób myślenia: z oczekiwania, żeby ktoś nam stworzył miejsca pracy, na to, jak samemu je sobie stworzyć.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – rodzice, dziadkowie, – Urząd i Rada Gminy, Starostwo, Marszałek, – społeczność lokalna, – organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich, – Państwo, – kościół, szkoły, przedszkola.
JAK? <i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji: – Stworzenie gminnego programu osadnictwa np. mieszkania dla młodych (sfinansowanie i realizacja programu), w tym stworzenie Towarzystwa Budownictwa Społecznego. – Kształcenie z przedsiębiorczości i ekonomii od najmłodszych lat. – Udogodnienia podatkowe dla młodych przedsiębiorców : ulgi np. podatki na start dla młodych ludzi. Dostęp do dotacji (poradnictwo biznesowe dla młodych) – Stworzenie przez gminę bezpłatnych żłobków i przedszkoli na terenie gminy. – Angażowanie mieszkańców i budowa tożsamości lokalnej : zaangażowanie nawet małych

	dzieci w działania, organizację imprez wiejskich, integracyjnych.
KIEDY? <i>(W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	– Te które można - wprowadzić od razu. – Stałe i ciągłe działania – przez cały okres wychowania dziecka.
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Za mały budżet gminy (ale można znaleźć dogodne dofinansowanie zewnętrzne w PROW czy POWER). – Brak odpowiedniego ustawodawstwa (ale realna jest zmiana prawa lokalnego na sprzyjające przedsiębiorczości młodych). – Brak woli politycznej (konieczne jest naciski i lobbying).
INNE UWAGI	Zainteresowanie parlamentu tematem starzenia się wsi, monitorowanie przez obywateli działań rządu w tym zakresie.

Gmina STAROGARD GDAŃSKI Rekomendacja nr 6: AKTYWIZACJA I ROZWÓJ WSI

Dlaczego wybraliśmy ten temat do rekomendacji społecznej?

- zanikanie spotkań integracyjnych mieszkańców wsi za wyjątkiem zebrań wiejskich
- wiejski charakter gminy

Treść rekomendacji społecznej

- zwiększenie aktywności mieszkańców wsi
- poprawa estetyki miejscowości, w tym terenów prywatnych
- uzupełnienie wiedzy rolników w zakresie stosowania nowych technologii

Gmina STAROGARD GDAŃSKI

Rekomendacja nr 6: AKTYWIZACJA I ROZWÓJ WSI

CO? <i>(Co należy zrobić, na czym polega postulowane rozwiązanie?)</i>	Należy: – Zaangażować mieszkańców w lokalną działalność społeczną, sportową i kulturową. – Inwestować w nowoczesne, innowacyjne kierunki rozwoju rolniczego i pozarolniczego na obszarach wiejskich a co za tym idzie w infrastrukturę konieczną do rozwoju (budowa dróg, mediów, terenów publicznie dostępnych). – Promować współpracę, odpowiedzialność całej wspólnoty np. w kwestiach estetycznych dotyczących ulic, zagród i przestrzeni publicznej.
KTO? <i>(Kto ma się zaangażować w realizację rozwiązania, kogo zachęcić do współpracy?)</i>	W realizację rozwiązania powinni zaangażować się: – mieszkańcy, – organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, – Urząd i Rada Gminy, – Agencja rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, kółka rolnicze, – sołtysi, rady sołeckie, – architekci krajobrazu.
JAK? <i>(W jaki sposób to zrobić? – opis metody, koncepcja wdrożenia, plan realizacji)</i>	Proponowane działania mające na celu realizację rekomendacji: – Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych: dożynki, festyny, turnieje, w tym tworzenie nowych wydarzeń np. Dzień Gminy. – Zajęcia dla mieszkańców, np. sportowe, fotograficzne, konkursy. – Organizacja odczytów i warsztatów poświęconych nowym technologiom rolniczym, w tym szkolenia i warsztaty nt. odnawialnych źródeł energii (dobre przykłady, pokazy rolnicze). – Doradztwo i wsparcie w zakresie nowych kierunków rozwoju, np. agroturystyka, nowe

	kierunki upraw itd. – Wzbogacenie lokalnej oferty rolniczej o nowe produkty: hodowla kóz, pasieka, wędliniarstwo. – Spotkania międzypokoleniowe, przekazywanie umiejętności z pokolenia na pokolenie (np. rękodzieło). – energetycznej (włączenie ODR-ów). – Tworzenie grup producenckich, zrzeszanie się lokalnych rolników. – Pozyskanie dotacji na rozwój m.in. z PROW. – Utworzenie jednostki w Urzędzie Gminy zajmującej się doradztwem i kontrolą w zakresie wizerunku wsi (koordynator ds. ładu na posesjach). – Zaangażowanie architektów krajobrazu do opracowania projektów dla wsi z udziałem mieszkańców.
KIEDY? <i>(W jakim horyzoncie czasowym i w jakich etapach mają być wprowadzone zmiany?)</i>	– Systematycznie, bez ograniczenia czasowego. – Start natychmiastowy.
ZAGROŻENIA I PRZECIWDZIAŁANIE	– Brak zainteresowania mieszkańców wsi nowościami → szkolenia i doradztwo. – Brak rynków zbytu → porozumienia między samorządami, tworzenie sieci producentów / spółdzielni, organizowanie rynku zbytu w miejscu produkcji, sprzedaż sąsiedzka/wymiana. – Brak zaangażowania w życie społeczne → informowanie o wydarzeniach lokalnych, budowanie lokalnych wartości. – Niechęć mieszkańców do działania → zachęty ze strony Gminy, np. sadzonki do ozdabiania wsi.
INNE UWAGI	

TWORZENIE LOKALNYCH POLITYK

Tworzenie lokalnych polityk - tworzenie aktów prawa miejscowego oraz strategii lokalnych dotyczących wszystkich aspektów funkcjonowania (w tym przypadku gminy). Jest to też podejmowanie decyzji dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturowego ich otoczenia.

OZE

Odnawialne źródła energii (OZE) – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerothermalną, energię geothermalną, energię hydrothermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów.